

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2025 / 27

TÜSİAD

14 Temmuz 2025

BU SAYIDA:

AB – ABD
AB - ENDONEZYA
HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ
KİMYASALLAR
KRİZLERE KARŞI DİRENÇ VE HAZIRLIK

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Dilek Aydın

AB – ABD

- AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, ABD Başkanı Trump'ın revize edilmiş gümrük tarifesi oranı ve yeni uygulama takvimini içeren mektubunu not ettiğini belirttiği açıklamasında AB ihracatına %30 gümrük tarifesi uygulanmasının, Transatlantik tedarik zincirlerini sekteye uğratacağını ve bu durumun AB ve ABD'deki işletmeler, tüketiciler ve hastalar açısından olumsuz sonuçlar doğuracağını belirtti.

Ursula von der Leyen Transatlantik ortaklığa bağlılığı yansıtan şekilde ABD ile diyalog, istikrar ve yapıcı müzakereye dayalı çözümü önceliklendiren AB'nin 1 Ağustos'a kadar anlaşma sağlanması için çalışmaya hazır olduğunu vurguladı. Bununla birlikte gerekmesi halinde orantılı karşı önlemler dahil olmak üzere AB çıkarlarının korunması için tüm adımların atılacağını ifade etti. Von der Leyen, bu süreçte AB'nin kurallara dayalı uluslararası ticaret ilkelerine sıkı sıkıya bağlı küresel ortaklıklarını derinleştirmeye devam edeceğinin altını çizdi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Endonezya

- AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ve Endonezya Cumhurbaşkanı Prabowo Subianto AB-Endonezya **Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması** (CEPA) üzerine siyasi uzlaşmaya ulaştı. Anlaşmanın henüz tamamlanmayan bölümleri ile ilgili çalışmaların AB Ticaret Komiseri Maros Sefcovic ve Endonezya Koordinasyon Bakanı Airlangga Hartarto tarafından Eylül 2025 tarihine kadar olan dönem içerisinde sonuçlandırılması bekleniyor. AB-Endonezya Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması'nın ticaret, yatırımlar, kapsayıcı ve sürdürülebilir büyüme, tedarik zincirlerinin dayanıklılığı ve kritik hammaddeler alanında işbirliği gibi başlıklardan oluşacağı belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Hukukun Üstünlüğü

- AB Komisyonu AB üye ülkeleri ile Arnavutluk, Karadağ, Kuzey Makedonya ve Sırbistan'da hukukun

üstünlüğü alanındaki gelişmelerin değerlendirildiği Hukukun Üstünlüğü Raporu'nu yayımladı. Raporda AB ülkelerinin birçoğunda adalet, yolsuzlukla mücadele, medya özgürlüğü ve kurumsal denge-denetim olmak üzere dört temel alanda önemli reformlar gerçekleştirildiği ve olumlu yönde ilerlemeler kaydedildiği belirtiliyor. Bazı üye ülkelerde hala bazı zorluklar olduğu ancak, 2024 yılında yayımlanan raporda yer verilen önerilerin büyük bölümünün tamamen ya da kısmen hayata geçirildiği açıklanıyor.

Raporda yer verilen açıklamalardan bazıları aşağıda sıralanıyor:

- Önceki raporlama dönemine kıyasla birçok AB ülkesinde yargı reformu alanında ilerleme kaydedildiği, yargı kurullarının bağımsızlığının güçlendirilmesi, hâkim atamaları ve savcıların özerkliği kapsamında sağlanan ek güvenceler ile yargı sistemlerinin kalite ve etkinliğini artırmaya yönelik önlemler alındığı belirtiliyor.
- Ancak, bazı üye ülkelerde reformların daha yavaş ilerlediği ve bazı alanlarda ciddi endişelerin devam ettiği; birçok üye ülkede yargı sisteminin kaynak yetersizliği ile karşı karşıya olduğu ve bu durumun verimsizliğe yol açtığı açıklanıyor.
- 2024 yılından itibaren Hukukun Üstünlüğü Raporu incelemelerine dahil edilen [Arnavutluk](#), [Karadağ](#), [Kuzey Makedonya](#) ve [Sırbistan](#)'da ise yargı reformlarının uygulanması, hesap verebilirliğin güçlendirilmesi ve yargı sisteminin etkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların devam ettiği ancak, yargıçların bağımsızlığını zayıflatma girişimleri ve dış etkilerle mücadele edilmesi gereğine dikkat çekiliyor.

- AB ülkelerinin birçoğunda yolsuzlukla mücadele için yeni stratejiler geliştirildiği ve kolluk kuvvetleri, savcılıklar ve yargının kurumsal kapasitesi ve kaynaklarının güçlendirildiği belirtiliyor.

- Lobi, savunuculuk faaliyetleri ve çıkar çatışmalarını düzenleyen alanlarda önleyici çerçevenin güçlendirilmesi ve yolsuzluk vakalarının etkili şekilde soruşturulması, kovuşturulması ve sonuçlandırılması yönünde daha fazla adım atılması gerektiği paylaşılıyor.

- Arnavutluk, Karadağ, Kuzey Makedonya ve Sırbistan'da yasal ve kurumsal yapının güçlendirilmiş olduğu, bu ülkelerin bazı durumlarda dış baskılara karşı koyma konusunda dayanıklılık gösterdiği ancak, özellikle üst düzey yolsuzluk vakaları başta olmak üzere soruşturma, kovuşturma ve yargılama süreçlerini daha da geliştirmeleri gerektiği belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Kimyasallar

- AB Komisyonu kimya sektörünün rekabetçiliğini güçlendirmeyi amaçlayan öneri ve düzenlemeler paketi sundu. Pakette;

- Kimya Sanayi Stratejik Eylem Planı,
- Kimyasallar ile ilgili yasal çerçeve üzerinde sadeleştirme öngören yönetmelik tasarısı ([Kimyasallar Omnibus Paketi](#)),
- [Avrupa Kimyasallar Ajansı](#)'nın (ECHA) yönetişimi ve mali sürdürülebilirliğini güçlendirmeye yönelik yasa tasarısı yer alıyor.

AB Komisyonu ayrıca, tek kullanımlık plastik içecek şişelerindeki geri dönüştürülmüş plastik içeriğinin hesaplanması, doğrulanması ve raporlanmasıyla ilgili ortak kuralların belirlenmesi ve süreçlere açıklık

kazandırılması amacıyla paydaş istişaresi başlatıldığını ve istişareye 19 Ağustos 2025 tarihine kadar görüş bildirilebileceğini açıkladı.

Kimya Sanayi Stratejik Eylem Planı yüksek enerji maliyetleri, şirketlerin küresel rekabette karşı karşıya kaldığı adil olmayan uygulamalar, talepte meydana gelen daralma gibi temel zorlukları ele almak, yenilikçilik ve sürdürülebilirlik yatırımlarını teşvik etmek hedefiyle şu önerileri sunuyor.

- Dayanıklılık ve adil rekabet:** AB Komisyonu sektörde son dönemde gözlemlenen kapasite daraltma eğiliminden kaynaklanabilecek riskleri ele almak amacıyla, üye ülkeler ve paydaşların katılımıyla yürütülecek tartışmaların yapılandırılmış platformda gerçekleşmesini öngörüyor. Bu amaçla "**Kritik Kimyasallar İttifakı**" oluşturmayı planlıyor. Sektörel politikalarla desteklenmesine ihtiyaç olan kritik üretim tesislerinin belirlenmesi, tedarik zinciri boyunca AB dışındaki aktörlere olan bağımlılıkların tespit edilmesi ve piyasada dengesizliklere yol açan ticaret sorunlarının ele alınması Kritik Kimyasallar İttifakı'nın başlıca çalışma gündemini oluşturacak. Halihazırda yürürlükte olan "İthalat İzleme Görev Gücü" aracılığıyla kimyasal madde ithalatı ile ilgili gelişmelerin kapsamlı şekilde izlenmesi sağlanacak. Sektörün yatırım önceliklerinin belirlenmesi ve AB ülkelerinin bu kapsamda uyumlu çalışmalar yürütmesinin yanı sıra, AB'nin Ortak Yararı Olan Önemli Projeler" (IPCEI'ler) ve ulusal projelerin eşgüdüm içinde ilerletilmesi Kritik Kimyasallar İttifakı'nın temel hedefleri arasında sıralanıyor.
- Uygun maliyetli enerji ve karbon azaltımı:** AB Komisyonu yüksek enerji ve hammadde maliyetlerini düşürmeye yardımcı olmak için

Uygun Fiyatlı Enerji Eylem Planı'nı tam hızla uygulamaya koymayı planlıyor. Devlet yardımları kurallarının esnetilerek güncellenmesi sürecinde sağlanacak ilerlemeler sayesinde kimyasallar sektörünün elektrik maliyeti yükünün azaltılması bu kapsamda öngörülen iyileştirmeler arasında yer alıyor.

- **Öncü pazarlar ve yenilikçilik:** “Temiz kimyasallar” talebinin artmasını sağlamaya yönelik mali teşvikler ve vergi önlemlerinin uygulanması planlanıyor. Sanayinin Karbonsuzlaşmasını Hızlandırma Yasası'nın uygulamaya konulması sayesinde temiz kimyasallara yönelik talebin artması, pazarın gelişmesi ve temiz teknoloji yatırımlarının desteklenmesi hedefleniyor. Önümüzdeki dönemde AB Komisyonu tarafından sunulması beklenen Biyoekonomi Stratejisi ve Döngüsel Ekonomi Yasası sayesinde verimliliği ve geri dönüşümü artıracak uygulamaların yürürlüğe konulması planlanıyor. AB Komisyonu ayrıca, güvenli ve sürdürülebilir kimyasal ürünler geliştirilmesini sağlamak üzere 2025–2027 dönemi Ufuk Avrupa Programı bütçesi kapsamında “İnovasyon ve İkame Malzeme ve Ürünler Merkezleri” kurulmasının planlandığını açıklıyor.
- **PFAS maddelerine yönelik eylem:** Sağlam bilimsel kanıta dayalı olarak PFAS (per ve polifloroalkil maddeler) emisyonlarının kısıtlanması yönünde kararlı olduğu belirtiliyor. Alternatifi olmayan ve kritik önem taşıyan malzemelerin kullanılmaya devam edilmesinin sıkı koşullar altında denetlenmesini sağlamak amacıyla kurallar önerileceği, AB Komisyonu'nun inovasyona yönelik yatırımları artıracığı ve “kirlenen öder ilkesi” çerçevesinde temizlik çalışmalarını teşvik edeceği belirtiliyor.

AB Komisyonu'nun Kimya Sanayi Stratejik Eylem Planı ile birlikte sunduğu “**Kimyasallar Omnibus Sadeleştirme Paketi**” ise tehlikeli kimyasallara ilişkin etiketleme kurallarının sadeleştirilmesi, AB kozmetik yönetmeliklerinin daha açıklayıcı olmasının sağlanması, gübre ürünleri için kayıt işlemlerinin kolaylaştırılması gibi unsurlar içeriyor.

Avrupa **Kimyasallar Ajansı**'nın (ECHA) kapasitesi ve işleyişi ile ilgili geliştirmeler öngören düzenleme önerisi, Ajansın görev alanının genişlemesi sonrasında sorumluluklarını daha iyi şekilde yerine getirebilmesi için gerekli kaynakların sağlanmasını hedefliyor.

Sınıflandırma ve etiketleme, biyosidal ürünler, tehlikeli kimyasalların ithalat ve ihracatı, atık yönetimi ve su gibi birçok alandaki düzenlemeler Ajansın görev alanına dahil ediliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

[Kimyasallar sektöründe geri dönüşüm süreçleri ve kapasitesinin iyileştirilmesi ile ilgili sektör görüşlerine baş vurmak amacıyla AB Komisyonu tarafından başlatılan paydaş istişaresine erişim için](#)

Krizlere Karşı Direnç ve Hazırlık

- AB Komisyonu AB'nin olası krizlere karşı daha dirençli olmasını sağlamak amacıyla benimsenen “Hazırlık Birliği” gündemi kapsamında iki girişim başlatıldığını açıkladı:

- I. [AB Stoklama Stratejisi](#)
- II. [Sağlık Krizlerine Hazırlık İçin Tıbbi Önlemler Stratejisi](#)

Açıklanan stratejiler büyük enerji kesintileri, doğal afetler, çatışmalar veya pandemi gibi olası kriz anlarında vatandaşlar ve işletmelerin gereksinimleri olan maddelere ve hayat kurtarıcı tıbbi malzemelere erişimlerinin güvence altına alınmasını hedefliyor.

- I. **AB Stoklama Stratejisi:** Olası kriz durumlarına hazırlıklı olmak amacıyla gıda, su, yakıt, petrol ve ilaçlar gibi kritik malzemelerin önceden stoklanmasını sağlamak amacıyla oluşturulan strateji, bu kapsamda AB ülkeleri arasındaki eşgüdümün ve bilgi paylaşımının

artırılmasını gerektiriyor. Kurulması planlanan “AB Stoklama Ağı” sayesinde üye ülke stoklarının koordinasyonu, stok açığı ya da fazlası olan malzemelerin belirlenmesi, iyi uygulama örneklerinin paylaşılması ve ortak öneriler geliştirilmesi sağlanacak. Krizlere hızlı müdahale için ulaşım ve lojistik kapasitesinin güçlendirilmesinin yanı sıra, kaynakların zamanında ve etkili kullanımını sağlamak üzere sivil-askerî, kamu-özel ve uluslararası ortaklıklar teşvik edilecek. Tıbbi malzemeler, barınma ekipmanı, jeneratör gibi temel malzeme tedarikini sağlamak amacıyla, “rescEU” gibi AB girişimleriyle desteklenen stratejik stoklar genişletilecek. (İzlanda, Kuzey Makedonya, Norveç, Sırbistan, Moldova ve Türkiye AB Sivil Koruma Mekanizması-EU Civil Protection Mechanism ve “rescEU” girişiminin katılımcı ülkeleri arasında yer alıyor.)

II. Sağlık Krizlerine Hazırlık İçin Tıbbi Önlemler Stratejisi: İklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik ve ekosistemlerin bozulması, antimikrobiyal direncin yaygınlaşması gibi zorluklar nedeniyle salgın hastalık vakalarının artması AB'nin bu konuyu daha stratejik bir yaklaşımla ele almasını gerektiriyor. Hayat kurtarıcı tıbbi malzeme ve araçların geliştirilmesinin yanı sıra bunların üretimi, dağıtımı ve erişilebilirliğinin artırılması Sağlık Krizlerine Hazırlık İçin Tıbbi Önlemler Stratejisi'nin temel hedefleri arasında sıralanıyor. Strateji kapsamında şu eylemlerin hayata geçirilmesi planlanıyor:

- Yeni nesil grip aşısı, antimikrobiyal direnç için antibiyotikler, vektör kaynaklı hastalıklara karşı antiviral ilaçlar ve kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer (CBRN) tehditlere karşı önlemlere erişimin artırılması.
 - Öncelikli tıbbi önlemler listesinin oluşturulması, olası kriz durumlarına karşı hazırlıklı olunması için yol haritalarının belirlenmesi, atık su analiz verilerinin izlenmesi sayesinde gözetim kapasitesinin güçlendirilmesi.
 - İnovasyonun hızlandırılması amacıyla Tıbbi Önlemler Hızlandırıcısı (Medical Countermeasures Accelerator), Ar-Ge merkezleri ve HERA Invest programının geliştirilmesi.
 - AB’de aşı üretim kapasitesinin güçlendirilmesi.
 - İlaçlara erişim ve dağıtımın, ortak tedarik süreçleri ve laboratuvarlar desteğiyle iyileştirilmesi.
 - Sivil-askeri hazırlık, kamu-özel sektör işbirlikleri, vatandaş farkındalığı ve insan kaynağı yatırımlarını içeren küresel ve çok sektörlü işbirliğinin güçlendirilmesi.
 - Sivil-askeri hazırlık, kamu-özel sektör çabaları, vatandaşlar düzeyindeki hazırlıklar ve iş gücüne yatırım dahil olmak üzere küresel işbirliği ve dayanışmanın artırılması.
- [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 22-23 Temmuz, Adalet ve İçişleri Bakanları gayri resmi toplantısı
- 28 Ağustos, Savunma Bakanları gayri resmi toplantısı
- 29-30 Ağustos, Dışişleri Bakanları gayri resmi toplantısı

Konferanslar

- 17 Temmuz, "How to make the next MFF reflect the European Union's priorities", www.epc.eu
 - 3-5 Eylül, "Bruegel Annual Meetings", www.bruegel.org
-